

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vítejte na Zemi...

Multimediální ročenka životního prostředí

Vstup do ročenky

Aplikaci spustíte otevřením webové adresy www.vitejenazemi.cz ve vašem webovém prohlížeči.

Vstup do HTML verze

Z úvodní stránky můžeme vstoupit do multimediální nebo HTML verze ročenky. Pro zrakově postižené uživatele je určena HTML verze, která je vytvořena s ohledem na pravidla přístupnosti tak, aby byl její obsah čitelný a dobře ovladatelný i za pomoci odečítacích a zvětšovacích programů.

Ročenka má aktuálně osm kapitol: Krajina, Voda, Vzduch, Půda, Energie, Doprava, Odpady a Spotřeba a výroba. Na úvodní stránce jsou dvě série odkazů do jednotlivých kapitol. Odkazy do HTML verzí kapitol jsou ty v první sérii pod skrytým nadpisem *Hlavní menu*, odkazy do multimediálních verzí jsou ve druhé sérii, uvozeny skrytým nadpisem *Rozcestník*. Pokud určitá kapitola multimediální verzi nemá, odkazuje i druhý odkaz do HTML verze.

Slabozrací uživatelé mohou na první pohled snadno poznat, v jaké kapitole se nacházejí, protože stránky jsou v rámci každé z kapitol barevně jednotně sladěny, například kapitola Vzduch je celá laděna do modré barvy, kapitola Odpady do hnědé atp.

Struktura jednotlivých stránek

Všechny stránky v HTML verzi mají podobnou strukturu. Tu si v dalších kapitolách popíšeme, abychom mohli jednotlivé části stránek efektivně používat pro navigaci v ročence. Ročenka vznikala ve dvou etapách, proto stejnou strukturu mají starší kapitoly Krajina, Voda a Vzduch, mírně odlišně jsou pak strukturovány novější kapitoly Půda, Energie, Doprava, Odpady, Spotřeba a výroba.

Titulek stránky

Titulek stránky je vždy zobrazen v titulkovém pruhu webového prohlížeče a je to většinou první informace, kterou nám odečítač po načtení stránky přečte. Titulek vždy obsahuje název aktuálního článku a název hlavní kapitoly. Budeme-li například v kapitole Vzduch, v podkapitole Meteorologie, v článku Vítr, bude titulek obsahovat slova „Vítř | Vzduch“.

Logo

Na začátku každé stránky je logo s nápisem „Vítejte na Zemi...“, které slouží jako odkaz na úvodní stranu ročenky.

Hlavní menu

Hlavní menu, pomocí kterého můžeme přecházet mezi různými kapitolami ročenky, je uvozeno nadpisem 5. úrovně „Hlavní menu“. Menu má formu nečíslovaného seznamu, najdeme jej na úvodní straně a v kapitolách Půda, Energie, Doprava, Odpady, Spotřeba a výroba.

V kapitolách Krajina, Voda a Vzduch toto menu není. Pokud chceme z těchto kapitol přejít do jiné kapitoly, je třeba se nejprve vrátit na úvodní stranu a zde si poté vybrat požadovanou kapitolu.

Orientace v jednotlivých sekcích ročenky

Práce v jednotlivých skupinách kapitol – starších a novějších – se mírně liší. Ve starších kapitolách (Krajina, Voda a Vzduch) pro přesun mezi jednotlivými stránkami dané kapitoly slouží menu „Podčlánky kapitoly“, v novějších kapitolách je třeba nejprve přes menu „Pohledy na vybrané téma“ zvolit odpovídající pohled a potom pro navigaci použít menu s názvem „Navigace sekce“.

Drobečková navigace

Za hlavní navigací následuje ve starších kapitolách ročenky drobečková navigace. V podstatě jde o vypsanou cestu k aktuálnímu článku. Když například budeme v kapitole Vzduch, v podkapitole Meteorologie, v článku Vítr, bude v drobečkové navigaci uvedeno „Vzduch | Meteorologie | Vítr“. Pomocí drobečkové navigace můžeme tedy rychle zjistit, kde přesně se ve struktuře ročenky nacházíme. Navíc názvy nadřazených kapitol jsou odkazy pro snadný přístup k těmto kapitolám. Drobečková navigace je uvozena nadpisem 3. úrovně, čehož můžeme využít pro rychlý přesun na ni pomocí odečítače.

Hlavní obsah stránky

Hlavní obsah stránky začíná nadpisem 1. úrovně, ve kterém je uveden název článku. Seznam podkapitol je tvořen nečíslovaným seznamem a je před ním nadpis 2. úrovně „Podčlánky kapitoly...“ (v případě starších kapitol), nebo „Navigace sekce“ (novější kapitoly ročenky). Pod hlavním nadpisem je většinou text článku a dále jsou uvedeny případné odkazy na podkapitoly, obrázky a externí odkazy, pokud je článek obsahuje. Části s obrázky a externími odkazy jsou také uvozeny vlastním nadpisem.

Na konci obsahové části stránky je pak odkaz „nahoru“, kterým se můžeme dostat na začátek hlavní navigace v horní části stránky.

Patička

V patičce (v novějších kapitolách je nazývána „Zápatí“) jsou odkazy na autory a partnery projektu a také na manuál k ročence. Patička je opět uvozena nadpisem a odkazy v ní jsou uspořádány do nečíslovaného seznamu.

Volby Navigace

Úvod

Potvrzením odkazu Úvod se načte titulní stránka, kde si lze například vybrat jednu z kapitol (Krajina, Voda, Vzduch, Doprava atp.).

Mapa stránek

Mapa stránek nabízí přehledné zobrazení struktury zvolené části webu. V několikaúrovňovém seznamu je možné rychle nalézt a posléze přejít do požadované části ročenky. V této části je také možné pod příslušnými odkazy najít mapu odkazů a mapu obrázků.

Vyhledávání

Funkce vyhledávání umožňuje zadat do editačního pole řetězec znaků (slovo, zkratku, výraz...). Pokud se v ročence hledaný řetězec nachází, bude po potvrzení tlačítka *Hledej* výsledek zobrazen a uvozen nadpisem druhé úrovně *Vyhledávání – výsledek* a jednotlivé výsledky zobrazeny jako položky seznamu.

Pokud hledaný řetězec není nalezen, je místo seznamu s výsledky zobrazena hláška *Na dotaz nebyla nalezena žádná stránka*.

Hry

Tato část není uživatelům odečítačů obrazovky přístupná.

Testy

Ročenka obsahuje také dvě sady testů. Testy ke starším kapitolám (Krajina, Voda a Vzduch) jsou přístupné i pro uživatele odečítačích programů. Pokud v některé z těchto tří kapitol potvrdíte odkaz Testy, dostanete se do stejnojmenné sekce, které obsahuje 3 typy testů: *Testy 1* (jedna správná odpověď), *Testy 2* (více správných odpovědí) a *Testy 3* (přiřazovací úlohy). Každý z typů testů začíná nadpisem úrovně 2 a je dále členěn nadpisy úrovně 3 na *Rychlý test* a *Procházet test*.

Při zvolení rychlého testu jsou zobrazeny všechny otázky najednou, zatímco při procházení jedna po druhé.

Dále je možné si zvolit malý či kompletní test. Volba je prováděna vždy v nečíslovaném seznamu. Za typem testu je vždy uveden počet otázek.

U Testů 1 je výběr odpovědí řešen přepínači, u Testů 2 zaškrťovacími poli a v Testech 3 je přiřazení řešeno rozbalovacími seznamy.

Každá otázka je uvozena nadpisem úrovně 3. Vždy obsahuje slovo *Otázka* a informaci o pořadí, např. *Otázka 2/10*. Ihned pod číslem otázky je nadpis úrovně 2, který obsahuje text samotné otázky.

Po vyplnění testu stačí stisknout tlačítko *Vyhodnotit test*. *Výsledky jsou zobrazeny v přehledné tabulce, ve které je vidět vždy číslo otázky, otázka, správná odpověď, odpověď testovaného a hodnocení. Celkový výsledek je uvedený pod tabulkou, např. takto: 7/10. To znamená 7 správných odpovědí z deseti.*

Testy 3 obsahují pouze Rychlý test, nenabízejí procházení.

Testy u novějších kapitol (Půda, Energie, Doprava, Odpady a Spotřeba a výroba) nejsou kvůli použité technologii pro uživatele screen readerů přístupné.

Slovník

Stránka slouží k vyhledání zkratky či termínu a je uvozena nadpisem úrovně 2: *Slovník*.

Následují odkazy – písmena abecedy, kterými lze zobrazit zkratky a termíny začínající zvoleným písmenem. Aktuálně vybrané písmeno není odkazem.

Slovník umožňuje i jeho rozšíření, a to pomocí odkazu *Přidat slovo*.

Zápisem řetězce do editačního pole a jeho potvrzením tlačítkem OK lze ve slovníku vyhledávat.

Poslední částí slovníku je seznam zkratek a výrazů začínajících zvoleným písmenem. Nečíslovaný seznam je uvozen nadpisem úrovně 3 obsahující zvolené písmeno.

V novějších kapitolách je již slovník integrován přímo do textu. Standardně se výklad zobrazuje v bublinové nápovědě nad slovníkovým heslem. Její obsah však není možné přečíst screen readerem, proto je k dispozici i možnost dostat se k výkladu slovníkového hesla potvrzením slovníkového hesla, které slouží jako odkaz na samostatnou stránku s výkladem.

Pro učitele

Stránka obsahuje pracovní listy pro učitele. Ty je možné stáhnout ve formátu PDF.

Ovládání s odečítačem obrazovky JAWS

H – přechod na následující nadpis libovolné úrovně,
1 – 6 na alfanumerickém bloku – přechod na následující nadpis dané úrovně,
L – přechod na následující seznam,
I – přechod na následující položku seznamu dané úrovně,
E – přechod na následující editační pole,
B – přechod na následující tlačítko,
R – přechod na následující přepínač,
X – přechod na následující zaškrťovací pole,
CTRL + ALT + šipky – pohyb v tabulce.

Stisk jednotlivých písmen a číslic s klávesou SHIFT způsobí pohyb v opačném směru.

Závěrečné upozornění

Stránky jsou tvořeny s ohledem na přístupnost pro zrakově postižené. Ne vše je ale ze své podstaty možné upravit do vyhovující a plně přístupné podoby. Pokud se dostanete do situace, kdy nepůjde informace vyčíst, požádejte o pomoc při práci s ročenkou vyučujícího.

Autoři manuálu

Jan Šnyrych, Michal Jelínek, Radek Pavlíček
TyfloCentrum Brno, o. p. s.

Tento produkt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.